

Tendències

Un combat desigual

ELIANNE ROS
Barcelona

Luis Costa és la viva imatge d'un pare desesperat. Entra amb les seves dues filles, de sis i nou anys, en el centre Happy Heads de Barcelona, especialitzat a eradicar el pediculosi (polls al cap), amb els nervis a flor de pell. "N'estic fins al capdamunt! porto anys amb aquest tema i no hi ha manera. És un focus de tensió en les parelles i si estàs divorciat, com jo, encara és pitjor!" reconeix. Prou d'intercanviar amb la seva ex dona watsaps -fotos incloses- per demostrar que ha realitzat el tractament -aquest curs porta unes deu infestacions-, ha decidit posar l'assumpte "en mans de professionals".

El servei complet li costarà 68 euros per cada nena, però ja no li queda paciència i diu que li sortirà a compte si serveix per eradicar als maleïts insectes, ja que cada loció i xampú antipolls representen com a mínim 15 euros a les farmàcies. La proliferació en els últims anys d'establiments com el de Happy Heads o Fuig Poll, el pioner a Catalunya, responen a una realitat: lluny de remetre, la plaga de polls s'estén entre la població infantil -s'estima que afecta un 25% dels escolars- que al seu torn encomanen als adults.

L'edat de màxima afectació es produeix entre els 3 i els 10 anys, però en els centres especialitzats constaten un increment entre adolescents, especialment notes les llargues cabelleres, les quals són més difícils de tractar. Molts pares es veuen desbordats a l'hora d'aplicar uns tractaments laboriosos i no sempre eficaços. D'aquí l'èxit dels centres especialitzats.

"D'això se n'ocupaven tradicionalment les mares, però moltes treballen i no tenen temps", explica Emma Bryan, propietària de Happy Heads, que utilitza un sistema nord-americà d'eliminació "cabell per cabell" certificat per l'institut Sheperd de Florida. "Molts dels nostres clients arriben molt estressats, després d'haver-ho provat tot, i d'altres es troben per primera vegada amb el problema i no saben com abordar-lo o no volen fer servir productes químics", resumeix Neus Quimás, fundadora de Fuig Poll, que ha desenvolupat un mètode per eliminar els polls per aspiració. La tarifa és de 50 euros per sessió.

"De polls n'hi ha tot l'any, però en aquesta època en tenim més, perquè la calor fa que aug-

menti la sensació de picor i es noti més la molèstia que causa l'erupció al·lèrgica que provoquen els polls en el cuir cabellut", precisa Quimás, el primer centre de la qual va obrir fa sis anys. Com Luis Costa, molts pares arriben esgotats al final de curs i desitgen desempallegarse del problema abans de les va-

cances. D'altres van a la recerca de solucions preventives abans d'enviar els seus fills de colònies, llocs on la convivència afavoreix el contagi.

Segons Costa, un dels grans problemes és la falta de comunicació entre els pares quan hi ha un nen infestat a l'escola. "A la gent li fa vergonya dir-ho i quan

POLLS

La plaga crònica

L'insecte es fa cada vegada més resistent

l'escola se n'adona i n'informa ja hi ha mitja classe afectada", lamenta.

"El problema fa temps que és descontrolat i en bona mesura és perquè no es parla obertament. És un tema tabú, que s'associa erròniament a la higiene," afirma Quimás.

Prejudicis al marge, com és possible que avui dia una bestiolleta tan minúscula campii al seu aire? "S'han tornat molt resistents als insecticides que formen part dels principis actius en molts pediculicides a causa de la sobreutilització", constata Fernando García del Pino, zoòleg del la Universitat Autònoma de Barcelona (UAB).

Ho confirma el Julio Rozas, catedràtic de genètica de la Universitat de Barcelona (UB). Segons el seu parer, les "dosis cada vegada més elevades" de productes químics fetes servir per eradicar els polls no fan més que accelerar un "procés evolutiu" cap a una espècie immune als tractaments. És a dir, l'insecte es troba en fase de mutació.

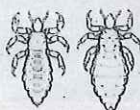
García del Pino adverteix contra "la percepció que aquests productes són innocus" pel fet que, en general, les farmàcies els venen sense restriccions.

"Les dosis d'insecticides són molt baixes, per la qual cosa no generen toxicitat immediata ni aguda, però si s'utilitzen constantment poden tenir efectes nocius", prevé aquest especialista. Actualment el principi més utilitzat en els antipolls és la permetrina, que ataca al sistema nerviós dels insectes. La seva absorció per la pell és reduïda, però segons García del Pino, una exposició continuada pot, a llarg termini, desencadenar "processos al·lèrgics".

Potencialment és més perillós el malaltiu, que apareix en almenys dos dels antipolls que hi ha actualment al mercat. Aquest producte s'absorbeix més fàcilment per la pell i una vegada en

La mida i el color del paràsit dificulten la seva detecció al cuir cabellut

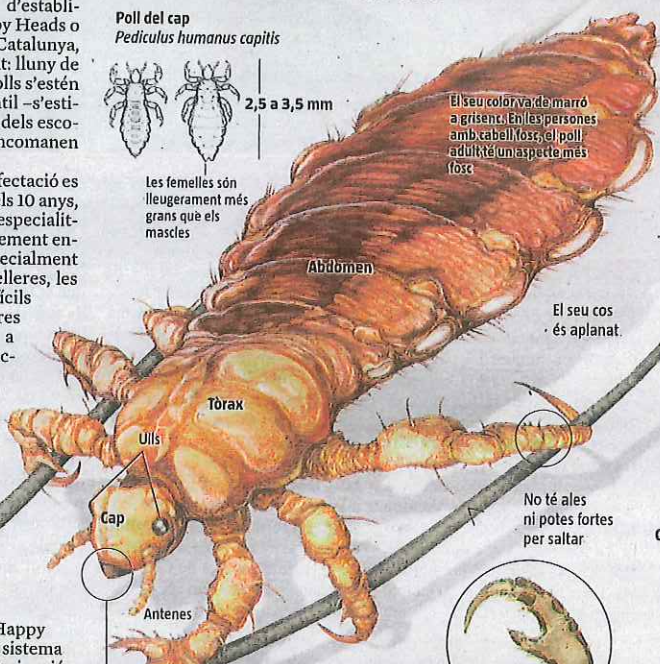
Poll del cap
Pediculus humanus capitis

2,5 a 3,5 mm

Les femelles són lleugerament més grans que els mascles

El seu color va de marró a grisenc. En les persones amb cabell fosc, el poll adult té un aspecte més fosc

El seu cos és aplanat.

No té ales ni potes fortes per saltar

Utilitza les seves potes en forma de grapa per desplaçar-se entre els cabells

Per la qual cosa les formes més comunes de contagi són:

En posar-se roba infectada com barrets, bufandes, cintes del cabell, etcètera

Quan es fan servir pintes, raspalls o tovalloles infectats

Quan es fa servir un llit o un coixí que ha estat recentment en contacte amb una persona infectada

Els polls fugen de la llum i s'ubiquen en llocs ombrívols o sobre objectes foscos

Boca Adaptada per perforar la pell i xuclar sang

Tall transversal Canal alimentari pel qual succiona la sang

Si no s'alimenta, generalment mor en un o dos dies

El poll travessa la pell mitjançant uns estilets i hi injecta saliva, que evita que la sang es coaguli

Els ous o llèmenes tenen una forma oval i una mida de 0,8 a 1 mm

Les femelles els enganxen amb una substància quitinosa (dura) a menys d'un centímetre de l'arrel del cabell

CICLE BIOLÒGIC DEL POLL

FONT: Elaboració pròpia

IL·LUSTRACIÓ: Jorge Portaz

LA VANGUARDIA

UN TIPUS DE PARÀSIT MOLT ESTÈS**Diversitat**

Els polls són un ordre d'insectes que comprèn al voltant de 3.250 espècies

Un per a cada animal

La majoria d'aus i mamífers es poden veure afectats per algun tipus de poll

Pas a pas, sense saltar

Encara que existeix la creença estesa que es propaguen saltant, els polls no poden saltar, per la qual cosa es traslladen caminant

Síntomes

Els principals símptomes de l'existència de polls són la picor i els èczemes per rascar-se

l'organisme la seva toxicitat és elevada.

Segons un estudi realitzat en els peixos, aquest producte químic s'ha revelat com un disruptor endocrí.

Per García del Pino, utilitzar aquests insecticides de forma preventiva és un dels factors que ha portat a l'actual situació de descontrol de la plaga.

"És com prendre un antibiòtic per evitar una infecció, l'únic que aconseguixes és que els bacteris es facin més resistents", subratlla. També desaconsella ruixar la roba o els mobles amb

PER 50 EUROS LA SESSIÓ

Les perruqueries especialitzades a espollar provenen noves formes de lluita

COM AMB ELS ANTIIBIÒTICS

Els zoòlegs creuen que la sobreutilització dels insecticides els fa ineficients

LA RECOMANACIÓ

Millor no prevenir i només utilitzar antipolls quan hi hagi una infestació massiva

pesticides com a mesura d'eradicació. "Els polls necessiten alimentar-se de forma constant, no sobreviuen gaires hores fora del cap, així que amb aïllar la roba un o dos dies n'hi ha prou," exposa.

De la mateixa manera que fa uns anys es van retirar del mercat els productes que portaven lindà -es va comprovar que era un perturbador endocrí- el zoòleg creu que en els propers anys es revisarà l'ús del malation i la permetrina a les locions i xampús antipolls.

"D'aquí a un temps ens portarem les mans al cap per haver utilitzat aquests productes químics sobre els caps dels nostres fills", avança.

Segons el seu parer, el més efectiu és utilitzar-los com a tractament de xoc en cas d'infestació massiva i després alternar amb productes més naturals, que contenen silicona. Aquest component és innocu i acaba amb la vida dels insectes per asfixia.

Recomana també fer servir sempre la llemanera, ja que la principal dificultat per eliminar els polls és la impermeabilitat dels ous. Fins ara no s'ha trobat un sistema que permeti acabar amb ells.

"El que els atreu i que fa que vagin a un cap i no a una altra és una olor, però encara no sabem com. Les investigacions van dirigides a trobar aquesta molècula", indica Rozas, que ha desxifrat el codi genètic del poll. Un pas decisiu perquè els científics trobin el remei definitiu. ■

CATHERINE DELAHAYE / GETTY

Treure les llèmenes continua sent l'únic mètode per eradicar-los d'un cap, perquè els ous són impermeables als insecticides

EL QUE SABEM I EL QUE CREIEM QUE SABEM**Les falses creences**

Al voltant de les infeccions de polls s'han creat una infinitat de creences que, en molts casos no tan sols són incertes, sinó que en realitat són al contrari del que els afectats haurien de saber. És difícil canviar les percepcions sobre un paràsit que els éssers humans coneixen des de temps immemorials, però és convenient tenir el millor coneixement possible sobre el seu comportament i desenvolupament per poder combatre'l de forma adequada.

La higiene. "La gent ve moltes vegades avergonyida perquè els polls s'associen erròniament a la higiene. No té res a veure. És més, el poll s'estima més un cap net que un de brut", afirma Bryan. "Els pares no el parlen obertament, continua sent un tabú i això no fa més que complicar les coses", constata Quimasó. Segons el parer del professor García del Pino, és aquesta "ignorància" el que fa que "es facin autèntiques ximpleries" en l'abús dels productes antipolls.

La calor. Els polls estan actius tot l'any. Si quan arriba la

UNIVERSALIMAGESGROUP / GETTY

Un molest visitant

calor proliferen més és perquè el bon temps afavoreix la socialització en molts més àmbits que no només el de les escoles. Especialment les estades dels nens a les colònies.

Les nenes. Els polls no tenen una preferència especial per les nenes respecte als nens, però és cert que costen més d'eradicar amb el cabell llarg. Segons un estudi, prefereixen el cabell llis a l'arrrissat. Si hi

ha més nenes infectades és perquè realitzen més jocs tranquils que afavoreixen el contacte pel cap.

El contagi. Els polls no salten, però es desplacen ràpidament. Es mouen a una velocitat de 6 a 30 centímetres per minut. Fora del cap no sobreviuen gaires hores, però es reproduïen amb molta facilitat i els ous sobreviuen al tractament, per la qual cosa és important

repetir-ho una setmana després d'haver-lo aplicat per assegurar-se de l'efectivitat.

Les llèmenes. El contagi no es pot produir a partir de les llèmenes, perquè quan són desenganxades del cabell no són capaces de desplaçar-se fins a un altre cap. Les llèmenes necessiten calor i humitat pròpies del cap per sobreviure. Si es treuen, moren en poc temps, així que perquè alguns objectes com a gorres o pintes puguin transmetre polls, és necessari que hi tinguin nimfes o insectes adults. Amb les llèmenes no n'hi ha prou per iniciar un nou contagi a un altre cap.

Espècie. El poll del cabell humà, de nom científic *Pediculus humanus capitis*, té l'ésser humà com a únic amfitrió, encara que no és l'únic poll que pot colonitzar el nostre cuir cabellut, ja que poden fer-ho els d'altres espècies animals.

Els remeis. Molts remeis casolans són efectius per combatre els polls, però se'n desaconsella algun per la seva toxicitat com ara el dissolvent.